

Samenwerking
Midden-Limburg

REGIODEAL 2023

JUIST WAT **INDRUK** MAAKT STAAT **ONDER DRUK** IN MIDDEN-LIMBURG

LEEFBAARHEID

BREDE WELVAART ONDER DRUK: LEEFBAARHEID

Midden-Limburg is historisch gezien een van de prettigste regio's van Nederland om te wonen en te werken. Het landschap is er prachtig, er is volop ruimte voor recreatie in het groen. De bijna honderd dorpskernen en levendige steden hebben goede voorzieningen en er is sterke cohesie tussen de bewoners onderling. De mensen kijken nog naar elkaar om. Veel van deze verworvenheden staan nu echter onder druk. Dit heeft alles te maken met de achteruitgang van het voorzieningenniveau en de bereikbaarheid van de kernen. Factoren die hierin mede een rol spelen zijn de vergrijzing en de ontgroening in de regio.

LEVENDIGE KERNEN EN STEDEN

De gevolgen van de vergrijzing doen zich steeds heviger gelden. In de kleine kernen is minder draagvlak voor voorzieningen als scholen, dorpshuizen en sport- en cultuuraccommodaties. Door het verdwijnen van deze voorzieningen daalt de aantrekkingskracht van de kleine kernen en zullen nóg meer jongeren vertrekken. We staan voor de taak om ondanks de dalende vraag het voorzieningenniveau op peil te houden. Dit vraagt om investeringen in leefbaarheid op de lange termijn.

EEN ONDERSCHAT PROBLEEM IN MIDDEN-LIMBURG IS DE OPKOMST VAN (DRUGS)CRIMINALITEIT IN HET BUITENGEBIED.

LEEFBAARHEID WIJKEN EN KERNEN

Met gerichte projecten en interventies willen we de leefbaarheid in onze regio versterken. Bijvoorbeeld door voorzieningen samen te voegen, te renoveren of zelfs afbouwen. Deze projecten moeten aansluiten bij de provinciale aanpak met initiatieven als 'Spil in de wijk' en het Leefbaarheidsfonds. Ook kunnen we een Vitaliseringsfonds in het leven roepen waarbij bewoners en belanghebbenden zélf problemen identificeren en mogelijke oplossingen aandragen. De inwoners nemen dus het voortouw, terwijl de regio helpt met sponsoring in geld of middelen om een versneld ontwikkelpoor op te zetten. Denk aan behoeften rond:

- **voorzieningen als een huisarts of kinderopvang**
- **specifieke behoefte aan bijvoorbeeld geriatrische zorg**
- **creëren nieuwe ontmoetingsplekken voor de jeugd**
- **evenementen die de cohesie binnen de kern versterken**
- **vragen rond mobiliteit en bereikbaarheid**

VEILIGHEID IN DE BUITENGEBIEDEN

Een onderschat probleem is de opkomst van (drugs) criminaliteit in het buitengebied. We liggen als verbindingsregio dichtbij Duitsland en België, met duizenden onbewaakte grensovergangen. De lage bevolkingsdichtheid maakt het criminelen gemakkelijk om zich ongemerkt te verplaatsen. In de buitengebieden worden bovendien veel eigenaren van bedrijfsgebouwen in de verleiding gebracht om deze te verhuren voor teelt of opslag van illegale middelen. Dit creëert onveilige situaties voor de bevolking en verlaagt de drempel voor de jeugd om in

het criminele circuit te stappen. Deze ondermijning is een serieuze opgave voor gemeenten en justitie zowel regionaal als nationaal en internationaal.

TRANSITIE BUITENGEBIEDEN

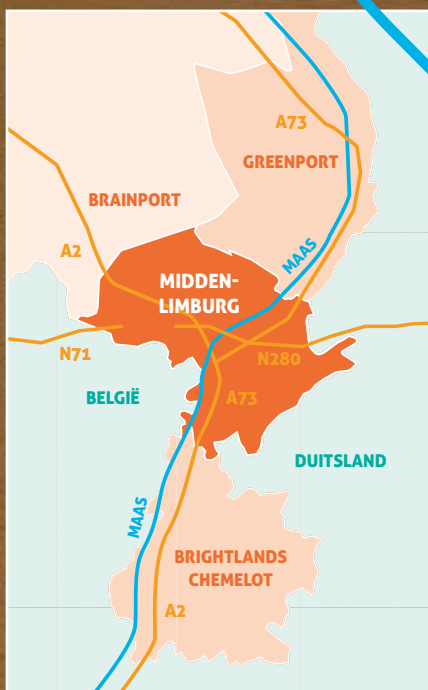
We staan voor de uitdaging om economie en ecologie in balans te houden in een waardevol maar ook kwetsbaar gebied dat onder druk staat door verstedelijking, toerisme en agrarische activiteit. Ook krijgen we te maken met een extra opgave voor natuurrealisatie, klimaat- en hittestress in bebouwd gebied en ruimteclaims vanuit het verduurzamingsvraagstuk. Voor een deel van deze opgaven zijn landelijke programma's ingericht. Met de Regiodeal zetten wij regio, kennis en maatwerk aanpak in om de rijksopgaven in verbinding te brengen met noodzakelijke aanvullende regionale maatregelen (bijvoorbeeld de doorontwikkeling van de ideeën van het Transitiehuis).

WAT MOET ER ALLEMAAL GEBEUREN?

Als het gaat om het verzekeren van de leefbaarheid staan we samenvattend voor een opgave met verschillende facetten:

- **voorzieningen in stand houden in de kleine kernen**
- **waarborgen van de levensstandaard in de buitengebieden**
- **ondersteunen van de landbouwtransitie**
- **bestrijden ondermijnende criminaliteit**

HOE HOUDEN WE ECONOMIE EN ECOLOGIE IN BALANS?

PERSPECTIEF IN DE RUIMTELIJKE PUZZEL

Een van de regio doelstellingen is ervoor zorgen dat voorzieningen voor gezondheid, leefbaarheid en veiligheid in de kernen duurzaam invulling geven. Passend bij de veranderde behoefte van onze inwoners. We willen het woon- en werkklimaat samen met partners, ondernemers en inwoners toekomstbestendig maken terwijl we gezamenlijk alle transities en opgaven doormaken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan; herstructurering van voorzieningen, het aanpassen van wijken aan de woonopgave en realiseren van toekomstbestendig onderwijs.

BOEREN HEBBEN HULP NODIG BIJ DE TRANSITIE

Als regio Midden-Limburg willen wij zorgen dat álle agrariërs die bijdragen aan de extensivering ook een eerlijk perspectief geboden wordt. Dat vraagt om maatwerk, mogelijk gemaakt met de Regio Deal. De uitkoopregeling van het LPG lijkt een succesvolle strategie maar met name voor grote bedrijven, waarvan aangenomen kan worden dat ze zonder uitkoop nog jarenlang CO2 blijven uitstoten. Daarnaast zijn er honderden kleinere boeren die - door vaker verouderde stalsystemen - samen grote impact hebben op kwetsbare natuurgebieden. Ook deze boeren hebben ondersteuning en begeleiding in de transitie nodig. De veehouders (of hun kinderen) moet een andersoortig bedrijf opstarten en dus hun bedrijfsvoering compleet veranderen. Dit vraagt om kennis die zij vaak niet bezitten. Het is belangrijk ook deze agrariërs te begeleiden bij het succesvol overstappen op een bedrijvigheid met een kleine carbon footprint die de biodiversiteit vergroot en de natuur helpt herstellen.

ACTIE: DE VEILIGHEID BORGEN

Een groot probleem voor de buitengebieden is de zogenoemde 'ondermijning': criminelen ondermijnen de rechtstaat door voor hun illegale activiteiten gebruik te maken van legale bedrijven en dienstverleners. Het ligt voor de hand dat dit makkelijker

gaat in dunbevolkte gebieden met weinig politietoezicht. Zoals de buitengebieden in Midden-Limburg. Als regio willen wij actie ondernemen tegen dit soort criminele activiteiten zodat onze inwoners zich veilig kunnen voelen. De middelen uit de Regio Deal geven ons de ruimte om te onderzoeken welke maatregelen effectief zijn en om deze uit te voeren.

- welke gelegenheden vinden criminelen in onze gemeenten?
- wat is het effect van de grensligging tussen België en Duitsland?
- wat zijn de belangrijkste criminele fenomenen en welke effecten hebben ze?
- hoe pakken gemeenten nu de ondermijning aan?
- welke aanbevelingen kunnen we formuleren om deze aanpak te verbeteren?

VERHOOGD RISICO OP DRUGSCRIMINALITEIT

Bij een recent Belgisch onderzoek is gebleken dat Limburg (en dus ook Midden-Limburg) relatief veel drugscriminaliteit kent en dat meerdere Limburgse gemeenten door hun grensligging een verhoogd risico op drugscriminaliteit hebben. Een thema dat serieuze aandacht en een gezamenlijke aanpak verdient.

GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING

Bij het bestrijden van de criminaliteit proberen we zo veel mogelijk samen te werken met onze Europese partners. Om de samenwerking te faciliteren is de EURegio Toolkit ontworpen, met verschillende modules die bedrijven, overheden en maatschappelijke partners, ondersteunen in de grensoverschrijdende samenwerking. Met de gelden uit de RegioDeal kunnen we deze toolkit uitbreiden en het gebruik ervan stimuleren. Nederlandse en Duitse regio's kennen verrassend veel vergelijkbare problemen. Door samen te werken en kennis uit te wisselen kunnen wij deze uitdagingen beter het hoofd bieden.

HET MOMENT IS NU

Om met elkaar de achteruitgang van de brede welvaart in Midden-Limburg te stoppen.

Midden-Limburg met haar iconische landschap vol groene en blauwe parels. Een divers en veelzijdig bedrijfsleven met een krachtige maakindustrie en bijzondere agrarische bedrijven. Volop ruimte om betaalbaar te wonen in de vele gezellige en vitale dorpskernen en historische steden. De sleutelpositie tussen het Ruhrgebied en België, tussen Brainport Eindhoven, Chemelot en Greenport Venlo. Veel aspecten waar onze regio haar kracht en identiteit aan ontleent, leveren momenteel juist extra uitdagingen op.

Om deze uitdagingen aan te gaan en onze kwaliteiten te behouden, werken de zeven Midden-Limburgse gemeenten, Provincie en Waterschap intensief samen, met elkaar en binnen talloze samenwerkingsverbanden met ondernemers, onderwijsinstellingen en andere partners.

De Regio Deal kan deze samenwerkingen verder versterken, altijd in aanvulling op provinciale en landelijke programma's.

Daarbij richten we ons heel concreet op drie thema's: Leefbaarheid, Klimaat & landschap en Economie, Onderwijs & Arbeidsmarkt. Drie thema's waarmee we indruk maken, drie thema's die juist in Midden-Limburg onder druk staan.

JUIST WAT INDRUK MAAKT STAAT ONDER DRUK IN MIDDEN-LIMBURG

De Regio Deal aanvraag 2023 wordt gedaan door SML (Samenwerking Midden Limburg). Deze organisatie vertegenwoordigt hiermee de 7 gemeentes en alle betrokken organisaties die hebben samengewerkt aan de totstandkoming van de aanvraag. Meer informatie vindt u op www.samenwerkingmiddenlimburg.nl